

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT SAN'AT VA MADANIYAT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi: № BD-60211100-1.12
2024-yil " " "

RAQS

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000-San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 210 000-San'at
Ta'lim yo'nalishlari: 60211100- Aktyorlik san'ati: dramatik teatr va kino
aktyorligi; estrada aktyorligi.
60211200- Rejissyorlik: estrada va ommaviy tomoshalar
rejissyorligi.

Toshkent – 2024

Fan/modul kodi RAS200112		O'quv yili 2024/2025	Semestr 1-2-3-4-5-6	ECTS-Kreditlar 2,2,2,2,2,2	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili o'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Raqs	180		180	360
2.	I.Fanning mazmuni				
	Fanni o'qitishdan maqsad – talabalar (bo'lajak aktyor va rejissyor) ning raqs musiqasini eshitish va his qila olish qobiliyatini rivojlantirish, tananing plastik harakatlanish darajasi va imkoniyatlarini oshirish, raqs ijrochiligini o'rgatish va ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi - talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, turli xalqlar raqs san'atini amaliy o'qitishning turlari va xususiyatlari, tarixi, shakllanishi va taraqqiyoti, xalq raqsLARining turlari va farqlari, raqs san'ati janrlarini, ijrochilarining imkoniyatlarini aniqlash va faollashtirishda talabalarining amaliy faoliyatida olgan bilim, ko'nikmalarini kasbiy faoliyatida qo'llay olishiga erishish.				
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)				
	O'quv rejada nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) nazarda tutilmagan.				
	III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar				
	Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:				
	1. Raqs san'atini amaliy o'qitish haqida umumiy tushuncha. Mumtoz raqsning asosiy oyoq, qo'l va gavda holatlari. "Reverence" va "Preparation".				
	2. Tayanch ushlagichga yuzlanib bajariladigan tortilish va egilish mashqlari.				
	3. Tayanch ushlagich oldida bajariladigan mashqlar: I-II-V holatlarda "Releve", Cou-de-pied.				
	4. "Plie" harakatini o'rganish.				
	5. "Battement tendu" harakatini o'rganish.				
	6. "Battement tendu jette" harakatini o'rganish.				
	7. "Rond de jambe par terre" harakatini o'rganish.				
	8. "Grande battement jette" harakatini o'rganish.				
	9. Zal o'rtasida bajariladigan asosiy mashqlar: "Port-de-bras".				
	10. Allegro. Trampolin. Temps leve saute.				
	11. Changement de pied.				
	12. Pas echappe.				
	13. "Vals" harakatlarini o'rganish.				
	14. "Vals" etyud sahnalashtirish.				
	15. O'tilgan mavzularni mustahkamlash.				
	16. O'zbek raqs haqida umumiy tushuncha.				
	17. Farg'ona raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini o'rganish.				
	18. Farg'ona raqs maktabi asosidagi raqs harakatlarini o'rganish.				
	19. Aylanish va egilishli harakatlaridan namunalar.				
	20. Farg'ona raqs maktabi asosida etyud sahnalashtirish.				

21. Buxoro raqs maktabi asosiy holatlarini o'rganish.
22. Buxoro raqs maktabi asosidagi raqs harakatlarini o'rganish.
23. Aylanish harakatlaridan namunalar.
24. Buxoro raqs maktabi asosida etyud sahnalashtirish.
25. Xorazm raqs maktabi asosiy holatlarini o'rganish.
26. Xorazm raqs maktabi asosidagi raqs harakatlarini o'rganish.
27. Aylanish harakatlaridan namunalar.
28. Xorazm raqs maktabi asosida etyud sahnalashtirish.
29. Sahnalashtirilgan etyudlarni takrorlash.
30. O'tilgan mavzularni mustahkamlash.
31. Xalq- sahna raqsi haqida umumiy tushuncha. Gavda, bosh, oyoq va qo'l holatlari.
32. Zal o'rtaida yurishlarning turlari va harakatlar.
33. Dastgoh yonida ekzersis- "Pliye"-yarim va to'liq o'tirish.
34. "Battement tendu"-Oyoq uchini tortib polda sirpantirish.
35. "Battement tendu jette"-Kichik otishlar.
36. "Rond de jamb par ter"- pol bo'ylab oyoq uchi bilan aylana harakatlar.
37. "Poshnali mashqlar".
38. "Mayda keskir urishlar".
39. "Flik-flyak"- Kuchlanishsiz oyoq kaftli mashqlar.
40. "Arqoncha"ga tayyorgarlik.
41. "Grand battement jette" - Katta otishlar.
42. Dastgoh yonida bajarilgan ekzersisni mashq qilish.
43. Rus xalq raqs harakatlaridan foydalanib etyud tayyorlash.
44. Tayyorlangan etyudni mustahkamlash.
45. O'tilgan mavzularni mustahkamlash.
46. Raqs sahnalashtirish haqida tushuncha. Raqs sahnalashtirish turlari.
47. Raqs matni, raqs tasviri va kompozitsion reja tuzish.
48. Tanlangan mavzudagi milliy raqslarni sahnalashtirish.
49. Toshkent-Farg'ona yo'nalishi asosidagi folklor raqs harakatlaridan namunalar.
50. Toshkent-Farg'ona yo'nalishi harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish.
51. Buhoro-Zarafshon yo'nalishi asosidagi folklor raqs harakatlaridan namunalar.
52. Buhoro-Zarafshon yo'nalishi harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish.
53. Xorazm yo'nalishi asosidagi folklor raqs harakatlaridan namunalar.
54. Xorazm yo'nalishi harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish.
55. Qoraqalpoq xalq raqs maktabi oyoq va qo'l holatlari.
56. Qoraqalpoq xalq raqs harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish.
57. Surxon xalq raqs maktabi oyoq va qo'l holatlari.
58. Surxon xalq raqs harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish.
59. Sahnalashtirilgan raqslarni mustahkamlash.
60. Sahnalashtirilgan raqslarni takrorlash.
61. XIV-XVII asrlar tarixiy-maishiy raqsLAR haqida umumiy tushuncha.
62. "Branl": XIV asr tarixiy-maishiy raqsi holatlari.

63. "Branl": XIV asr tarixiy-maishiy raqsi harakatlari.
64. "Branl" raqs harakatlarini mustahkamlash.
65. "Pavanna" (yoki "Polonez"): XVI asr tarixiy-maishiy raqsi holatlari.
66. "Pavanna" (yoki "Polonez"): XVI asr tarixiy-maishiy raqsi harakatlari.
67. "Pavanna" (yoki "Polonez") raqs harakatlarini mustahkamlash.
68. O'tilgan barcha mavzularni mustahkamlash.
69. Zamonaviy raqslar haqida umumiy tushuncha.
70. "Samba" (yoki "Djayv") raqsi holatlari va harakatlari.
71. "Samba" (yoki "Djayv") raqsi harakatlarini mustahkamlash.
72. "Tango" (yoki "Cha-cha-cha") raqsi holatlari va harakatlari.
73. "Tango" (yoki "Cha-cha-cha") raqsi harakatlarini mustahkamlash.
74. Sahnalashtirilgan raqslarni mustahkamlash.
75. O'tilgan barcha mavzularni mustahkamlash.
76. Diplom ishi uchun raqs mavzusini tanlash.
77. Tanlangan mavzuda milliy raqs sahnalashtirish.
78. Sahnalashtirilgan raqsning harakatlarini mashq qilish.
79. Sahnalashtirilgan raqsni mustahkamlash.
80. Tanlangan mavzuda jahon xalq raqsini sahnalashtirish.
81. Sahnalashtirilgan raqsning harakatlarini mashq qilish.
82. Sahnalashtirilgan raqsni mustahkamlash.
83. Tanlangan mavzuda zamonaviy raqsni sahnalashtirish.
84. Sahnalashtirilgan raqsning harakatlarini mashq qilish.
85. Sahnalashtirilgan raqsni mustahkamlash.
86. Sahnalashtirilgan raqslarni mustahkamlash.
87. Sahnalashtirilgan yakka raqslardagi obrazlar ustida ishlash.
88. Sahnalashtirilgan ommaviy raqslardagi obrazlar ustida ishlash.
89. Diplom ishi dasturi ustida ishlash.
90. Yakuniy ko'rik.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Tayanch ushlagich oldida bajariladigan mashqlarni mustahkamlash.
2. Mumtoz (klassik) raqs mashqlaridan foydalanib kombinatsiyalar tuzish.
3. Zal o'rtasida mashqlarni mustahkamlash.
4. "Vals" harakatlarini mustahkamlash.
5. O'zbek halq raqsleri haqidagi ma'lumotlarni o'qish.
6. Farg'ona raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini mashq qilish va tayyorlangan etyudni mustahkamlash.
7. Buxoro raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini mashq qilish va tayyorlangan etyudni mustahkamlash.
8. Xorazm raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini mashq qilish va tayyorlangan

- etyudni mustahkamlash.
9. Qoraqalpoq raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini mashq qilish tayyorlangan etyudni mustahkamlash.
 10. Surxon raqs maktabi asosidagi raqs holatlarini mashq qilish tayyorlangan etyudni mustahkamlash.
 11. Toshkent-Farg'ona yo'nalishi asosida folklor raqslerini o'rganish.
 12. Buhoro-Zarafshon yo'nalishi asosida folklor raqslerini o'rganish.
 13. Xorazm yo'nalishi asosida folklor raqslerini o'rganish.
 14. Surxon yo'nalishi asosida folklor raqslerini o'rganish.
 15. Qoraqalpoq yo'nalishi asosida folklor raqslerini o'rganish.
 16. Xalq-sahna raqsi haqida umumiy tushuncha. Gavda va bosh holati.
 17. Xalq-sahna raqsi oyoq va qo'l holatlari
 18. Dastgoh yonida bajariladigan mashqlarni takrorlash.
 19. Zal o'rtasida yurishlarning turlari va harakatlarni takrorlash.
 20. Rus xalq raqs harakatlaridan foydalanib etyud tayyorlash.
 21. XIV-XVII asrlar tarixiy-maishiy raqs harakatlarini mashq qilish.
 22. "Branl" tarixiy-maishiy raqs harakatlarini takrorlash.
 23. "Pavanna" ("Polonez") tarixiy-maishiy raqs harakatlarini takrorlash.
 24. Zamonaviy raqs harakatlarini mashq qilish.
 25. "Samba" ("Djayv") raqsi holatlari va harakatlarini takrorlash.
 26. "Tango" ("Cha-cha-cha") raqsi holatlari va harakatlarini takrorlash.
 27. Raqs sahnalashtirish turlari va xususiyatlari.
 28. Raqs matni, raqs tasviri va kompozitsion reja tuzish
 29. Sahnalashtirilgan yakka va ommaviy raqslardagi obrazlar ustida ishlash.
 30. Diplom ishi dasturlari ustida ishlash.

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Raqs san'ati bilimi asoslari, raqs san'ati ob'yekti va sub'yekti to'g'risida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- "Klassik raqs", "Jahon xalq raqsleri", "O'zbek raqs", "Zamonaviy raqs", "Tarixiy-maishiy" raqs, "O'zbek xalq raqslerini sahnalashtirish" va shunga o'xshash qator fanlarning xususiyatlarini *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- Talaba ijodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, ijro etish texnikasi va raqs sahnalashtirish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak*.

4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy mashg'ulotlar;
- guruhlarda ishlash;
- ijodiy taqdimotlar;
- jamoa bo'lib ishlash;
- mustaqil tayyorlangan ijodiy (kombinatsiya, mashq, etyud, raqs) ishlarni himoya qilish.

5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Joriy shaklda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha amaliy-ijodiy ishni muvaffaqiyatli topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Abraykulova N.E. Raqs.-Toshkent, Turon-Iqbol nashriyoti, 2018.-156 b. 2. Shermatov N. Raqs. -Toshkent, ITA-Press nashriyoti, 2020.-122 b. 3. Zokirova S. Raqs.- Toshkent, ITA-Press nashriyoti, 2020.- 125b. Qo'shimcha adabiyotlar 1. Fazliyeva Z.K. O'zbek raqsini o'rganish uslubiyoti. – T.: Navro'z nashriyoti, 2020.-116 b. 2. Jalilova Sh.Sh. O'zbek raqsini o'qitish uslubiyoti.– T.: Navro'z nashriyoti, 2020.- 104 b. 3. Dosmetova R.A., Abraykulova N.E. Raqs. – T.: Barkamol fayz media nashriyoti, 2017. –160 b. Axborot manbalari 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.Ziyo.net 4. http://www.teatr.ru
7.	O'zbekiston davlat san'at va madaniyat institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: N.E.Abraykulova-O'zDSMI, "Sahna harakati va jismoniy madaniyat" kafedrası mudiri, dotsenti.
9.	Taqrizchilar: Z.K.Fazliyeva - O'zDSMI, "Sahna harakati va jismoniy madaniyat" kafedrası dotsent. Sh.T.Xudoynazarova - O'zDXA, "Xoreografiya jamoalari rahbari" kafedrası pedagogika fanlari bo'yicha PhD doktori.